

**Projev Miloše Vystrčila,
předsedy Senátu PČR,
u příležitosti Dne památky obětí holocaustu
a předcházení zločinům proti lidskosti
Senát Parlamentu České republiky,
27. ledna 2022**

Dobrý den.

Dnes máme 27. ledna, Den památky obětí holocaustu, Den předcházení zločinům proti lidskosti. Proto mi dovoluji, abych v první řadě pozdravil pamětníky holocaustu a všechny pamětníky zločinů proti lidskosti.

Zdravím i paní předsedkyni Poslanecké sněmovny; jsem velmi rád, že k nám do Senátu zavítala. Zdravím kolegyně senátorky a senátory, kteří nás buď sledují společně s televizními diváky z obrazovek, nebo jsou přímo přítomni a zdravím všechny zástupce židovské a romské komunity.

Evropa vychází z židovsko-křesťanských kořenů a my si dnes připomínáme den, kdy ty židovské kořeny měly být za druhé světové války zničeny, zlikvidovány.

Když jsem se svými kolegy procházel významné dny a významná výročí, která nás v roce 2022 čekají, tak kromě toho dnešního dne tam také bylo 80. výročí od atentátu na Heydricha, kdy naši hrdinové Jozef Gabčík a Jan Kubiš a další provedli atentát na jednoho z katů českého národa. A já o tom mluvím proto, protože Reinhard Heydrich také byl - nebo měl být - katem židovského národa. Je to totiž letos - nebo bylo to letos 20. ledna - 80 let kdy u Berlína ve městečku Wannsee se konala schůzka, kterou inicioval zatupující říšský protektor Heydrich, a ta schůzka měla jediný cíl, a to zefektivnit likvidaci evropských Židů.

Týkalo se to 11 milionů Židů, kteří měli být transportováni na východ a zlikvidováni. Na té schůzce byla zaznamenána Heydrichova řeč, ve které on říkal - cituji - že „při konečném řešení mají tedy být Židé posláni k pracovnímu nasazení na východ, přičemž bezpochyby velká část odpadne přirozeným úbytkem. S případným zbytkem, u něž se bezpochyby jedná o nejvíce odporu schopnou část, musí být jednáno odpovídajícím způsobem,“ rozumějme likvidací, „neboť představuje přirozený výběr a v případě propuštění by se stal jádrem nového židovského budování.“ Cíl byl jasný: zlikvidovat Židy, zlikvidovat židovský národ.

Já samozřejmě vím, že konečné řešení započalo dříve. Již v roce 1941 byly realizovány transporty z Prahy do Lodže, anebo z Brna do Minsku, ale ta schůzka v roce 1942 v lednu, byla důležitá pro Němce pro to, aby koordinovali likvidaci židovského národa a Reinhard Heydrich byl katem židovského národa stejně jako byl katem českého národa a je to symbolické spojení našich národů i tímto způsobem.

Já bych k tomu řekl i jednu důležitou věc, která souvisí s tím, co se stalo 20. ledna roku 2022, kdy byla na půdě Valného shromáždění Organizace spojených národů přijata rezoluce, která

jasně říká, že nesmíme na holocaust zapomenout, že k holocaustu docházelo a že je to dědictví, ze kterého si máme a musíme brát poučení. A proto velmi odsuzuji všechny projevy antisemitismu, které se i v demokratických zemích projevují. Děje se tak například i při návštěvách bývalých koncentračních táborů. My bychom si všichni měli uvědomit, že naše židovsko-křesťanské kořeny uchráníme jedině tehdy, když o ně budeme pečovat a budeme je pěstovat a budeme upozorňovat na to, že jsou pro nás pro všechny důležité a že jsou tou základní hodnotou, na které je postavena evropská civilizace.

Z tohoto důvodu mě i velmi těší, že Židé v České republice vnímají Českou republiku jako zemi, která je pro ně bezpečná, která se k nim chová příznivě. Velmi si toho vážím a uděláme všechno pro to, aby tomu tak bylo i nadále.

Na závěr mi dovolu, abych komentoval slova hebrejského učence Jehudy Bauera, který řekl, že je důležité, abychom se snažili o to – a to je přirozené – abychom se nikdy nestali oběťmi, rovněž je důležité a zásadní pro naši budoucnost, abychom se také nikdy nestali pachateli, ale potom říká, že to vůbec nejdůležitější pro nás pro všechny je, abychom se nastali pouhými přihlížejícími. A já si myslím, že to je velmi důležitá zpráva i pro tu současnost, abychom se nestali přihlížejícími nejen v případě, kdy se jedná o holocaust, ale i třeba i o jiné věci, které se dějí v Bělorusku nebo třeba na Ukrajině. V tomto je širší přesah toho dnešního významného dne a v tomto je vlastně skryto i velké poučení, které nám dala druhá světová válka, které nám dávají události, které se tehdy staly, a které by měly být mementem pro tu dobu současnou.

Ještě jednou děkuji vám všem, že jste přišli a přeji nám, abychom ty vzpomínky a to dědictví dokázali přijmout a zejména, abychom se podle těch zkušeností, které z něho plynou, dokázali chovat.